

..... [p1] .....

Mechelen, 6 Juli, 1876.

Geachte Zanger, Eerwaarde Heer,

Het zal UE wellicht vreemd voorkomen, dat een jongeling, (die zich met de grootste voorliefde op de Vlaamsche Dichtkunde toelegt, en; ja, hoopt ook eens zijn steentje te zullen bijdragen tot het heropbouwen van onze grootsche Litteratuur) de vrijheid neemt, UE, zonder Uwen persoon te kennen, een zijner nederige liedjes, onder 't lover der wilgjes gekweeld, uit hulde en genegenheid op te dragen. Ja, aardig moet UE dit schijnen, en met recht! Eventwel, in UE eenen echten zoon van 't oude, dierbaar. Vlaanderland herkennende, durft de maker van 't U opgedragen toontje de hoop koesteren, dat UE zijn grasbloemken in dank zal aannemen, als gegroeid op [Vlaamsche] bodem! Dat UE niet zoo zeer de weinige waarde, maar wel 't hart dat die toontjes dichtte, zal aanzien!

Meermalen reeds had ik met den grootsten lof hooren gewagen van G. Gezelle, den [West Vlaamsche] Dichter, maar nouw¹ was ik in de gelegenheid, een of 2maal, geweest, een uwer toontjes te beluisteren, (in Rond den Heerd,² b.v. waarin ik sinds 27 Meert, 76, 't geluk heb meê te werken als werkend lid der St. Luitg. Gilde), toen ik onlangs het

.....

1 Nu.

2 In de jaargang van 1875/1876 van Rond den Heerd werden er een zestal gedichten alsook opstellen over folklore van Pol De Mont gepubliceerd. Bron: George Meir, Pol de Mont aan Guido Gezelle. In: De Nieuwe Gids: 47 (1932), p.235.

Het gaat om de volgende zes gedichten:

Gepubliceerd als: Pol De Mont, Mirabilis. In: Rond den Heerd: 11 (1875-1876) 18, p.144. Het gedicht zelf is gedateerd 12 januari 1876;

Gepubliceerd als: Pol De Mont, De bloemenkroone. In: Rond den Heerd: 11 (1875-1876) 37, p.296. Het gedicht is gedateerd 22 januari 1876;

Gepubliceerd als: Pol De Mont, De oude schipper. In: Rond den Heerd: 11 (1875-1876) 42, p.336. Het gedicht is gedateerd 12 januari 1876;

Gepubliceerd als: Pol De Mont, De vlinder. In: Rond den Heerd: 11 (1875-1876) 42, p. 336. Het gedicht is gedateerd 18 december 1875;

Gepubliceerd als: Pol De Mont, En als ik zal gestorven zijn. In: Rond den Heerd: 11 (1875-1876) 43, p.344. Het gedicht is gedateerd 9 Sprokkelmaand (= februari) 1876;

Gepubliceerd als: Pol De Mont, De dauwdrop. In: Rond den Heerd: 11 (1875-1876) 44, p.352. Het gedicht is gedateerd 15 januari 1876.

..... [p2] .....

lieve bundeltje "Kerkhofblommen" (Davidsf.)³ ontving. 't Was dus om zoo te zeggen 't eerst uwer gewrochten dat ik het onzegbaar genoeg had te mogen bezitten, er ook, met een onzegbaar genoeg las ik die gevoelvolle regelen⁴ op den dood eens vriend⁵ neêrgeschreven, die zoete harteklankjes van echt [Vlaamsche] snaren gevloeid. Ja, toen ik ophield, maar tegen dank, te lezen, want 'k was aan 't einde des boekjes, vond ik mij door uwe hartelijke tonen gansch verrukt, en, mijn hart, dat ook, ik aarzel niet het te zeggen, gevoel en poëzij verstaat, mijn hart..... beminde den zanger der Kerkhofblommen! En hoewel onbekend, besloot ik UE een grashalmken toe te sturen, als huldebewijs voor uwe schoone liederen, verzekerd als ik ben, dat UE., geen [Vlaamsch] toontje misprijzen zal, al klonk het dan ook nog zoo stroef!

In deze zoete hoop is het dan ook dat ik U mijn klein gedichtje toe durf wijden;⁶ UE terzelfdertijd mijne hulde nogmaals toezwaaiende voor al de schoone dichtperelen waarmeê UE - dit verzekeren mij de eenige Kerkhofblommen die 'k bezit en gelezen heb - het [Vlaamsch] rein letterpad heeft bestroeid, en zal blijven bestroeien!

Uw verknochte, hoewel onbekend,

Pol. de Mont (Egmont)

.....

Daarnaast publiceerde De Mont in *Rond den Heerd*: 11 (1875-1876) drie folkloristische bijdragen:

Gepubliceerd als: Pol De Mont, Uit den mond des volks. In: *Rond den Heerd*: 11 (1875-1876) 38, p.304 = een inleidende tekst m.b.t. de twee volgende verhalen. Het is gedateerd 13 augustus 1876;

Gepubliceerd als: Pol De Mont, De toovernymphen van Loc-il-Du. In: *Rond den Heerd*: 11 (1875-1876) 39, p. 311-312. Het is gedateerd 20 augustus 1876;

Gepubliceerd als: Pol De Mont, De booze geest en de jonge moeder. In: *Rond den Heerd*: 11 (1875-1876) 42, p. 331-332. Het is gedateerd van 10 september 1876.

3 In *Rond den Heerd* las De Mont voor het eerst gedichten geschreven door Gezelle en haalde in 1876 de tweede prijs in een wedstrijd voor liederteksten uitgegeven door het Davidsfonds. Met zijn prijzengeld kocht hij dan Gezelle's boek *Kerkhofblommen*. (George Meir, Pol de Mont aan Guido Gezelle. In: *De Nieuwe Gids*: 47 (1932), p.235.)

4 Het gaat hier over het prozagedicht 'Traagzaam trekt de witte wagen'.

5 Eduard Van den Bussche.

6 Gezelle zal het gedicht bekijken en correcties en aanpassingen voorstellen. De correcties die hij aanbracht kunnen rechtstreeks afgeleid worden uit [de brief van Pol De Mont aan Guido Gezelle van xx/07/1876](#).

lid der St. Luitgaardes Gilde, te Brugge,
 der Jonge Taalvrienden te Mechelen, medewerker
 der "Vlaamsche Vlag.", Belgische Illustratie, enz.

P.S. 't Hier bijgevoegd gedichtje⁷ zal waarschijnlijk in 't jaarboekje dat het studentengenootschap de "Jonge Taalvrienden" gaan uitgeven, verschijnen. Zou UE mij gelieven te laten weten of het mij geoorloofd is, erbij te voegen: opgedragen aan den Eerw. Heer G. Gezelle,⁸ en of wij niet op een lief stukje van Uwe lier,⁹ als medewerking, steun, en pand van welgelukken, zouden mogen rekenen? Onze warmste dankbaarheid zou UE toehooren! - Indien het niet te veel durven is, dan zou ik UE een of 2 regelkens [*antwoord*] hierop durven verzoeken, a.u.b.. Zie hier in alle geval, mijn adres

Den Heere Ottevaere

Beggijnenstrate, tot Mechelen.¹⁰

Voor P. de Mont, student.¹¹

..... [*p1] .....

.....

7 Verwijst naar 'De Hemel. Verschenen als: K.M.P. Ivoosone, De Hemel. In: *Onze Dageraad*. Letterkundige bijdragen uitgegeven door "De jonge taalvrienden". Herentals: V.J. du Moulin, 187[7], p.78-82.

8 Letterlijk staat er in de gepubliceerde versie in *Onze Dageraad* de volgende formulering: "Den Wesvlaamschen Dichter Guido Gezelle." Dus niet "opgedragen aan..." zoals De Mont het gewild had.

9 Gezelle bezorgde twee gedichten voor de uitgave van *Onze Dageraad* in 1877, namelijk 'O Vaderland!' en 'Groeninghe'.

Verschenen als: Guido Gezelle, O Vaderland!. In: *Onze Dageraad*. Letterkundige bijdragen uitgegeven door "De jonge taalvrienden". Herentals: V.J. du Moulin, 187[7], p.30.

Verschenen als: Guido Gezelle, Groeninghe. In: *Onze Dageraad*. Letterkundige bijdragen uitgegeven door "De jonge taalvrienden". Herentals: V.J. du Moulin, 187[7], p.95-96.

10 Pol De Mont was leerling aan het kleinseminarie van Mechelen.

11 Grote accolade voor het adres.

Ook durf ik verhoppen, Weleerw. Heer, dat UE zal gelieven ons met zijnen besten raad bij te staan, zoo mogelijk, in 't ontwerp van Studenten landdag¹² door d'ondergeteekende opgevat, en ondernomen met mijnen vriend Segher Malfait, student te Loven, die, meen ik, UE reeds hiervan een woordje schreef.¹³

PDeM.

..... [p3] .....

De Hemel.¹⁴

Quel bonheur, disait-il, d'être un beau Séraphin,

D'avoir la face blanche & six ailes d'or fin!¹⁵

aug. Barbier.

Den WestVlaemschen Zanger G. Gezelle, [*presbyter*]¹⁶

De nacht daalt neder op aarde.

Ginds schijnt de zilveren maan;

.....

12 De Vlaamsche Studentenbond vormde de eerste overkoepelende organisatie van de katholieke Vlaamse studentenbeweging. De vereniging werd tijdens de paasvakantie van 1877 in Gent opgericht op een zogenoemde "landdag ter stichting" door Albrecht Rodenbach en Pol De Mont. Nadien vonden nog twee landdagen plaats, respectievelijk in september 1877 en in 1878. (zie: Vlaamsche Studentenbond. In: Encyclopedie Vlaamse Beweging.)

13 Deze brief is niet bewaard gebleven.

14 Verschenen als: K.M.P. Ivoosone, De Hemel. In: *Onze Dageraad*. Letterkundige bijdragen uitgegeven door "De jonge taalvrienden". Herentals: V.J. du Moulin, 187[7], p.78-82.

Dit gedicht toont heel wat aanpassingen ten opzichte van de publicatie in *Onze Dageraad*. Enkel die waarvan zo goed als zeker is geweten dat ze door Gezelle werden doorgevoerd, krijgen een verklarende voetnoot.

15 A. Barbier, 'La Tentation. Symbole' uit de bundel *Silves et Rimes*, Parijs: E. Dentu, 1872. De verzen staan op p.161.

16 Gezelle zal akkoord gaan om dit toe te voegen, maar vraagt om 'pbr' weg te laten (zie [brief van Pol De Mont aan Guido Gezelle van xx/07/1876](#)).

In de publicatie in *Onze Dageraad* is het weergegeven als volgt: "Den Wesvlaamschen Dichter Guido Gezelle."

In de bundel *Waarheid en Leven*, van Pol De Mont verschenen in 1877: "Den West-Vl. Dichter G. Gezelle, pr."

Reeds klepte 't avond kloksken
En ik heb mijn béken gedaan!
Kom, Moederken, wijl het lampje
Op 't zwarte schouwbord gloort,
Vertel mij, op uw schootje,
Van 't zalig Hemeloord;
Vertel mij van dat Hofken
Waar Alles zoo schoone moet zijn!
En laat me zoetjes rusten
Op uw kloppend hartekijn... —¹⁷
Ja, kindje, 'k wil U spreken
Van Jesukens zalige woon;
Zoo.... leg uw kleene wangjes
Op moederkens warme koôn;
Denk aan den gulden Engel
Die met beminnend oog
Zoo vaak in uwe droomen,
Zich over uw wiegsken boog;
Denk ook aan 't kindeken Jesus

.....

17 Gezelle vraagt aan Pol De Mont waarom hij “hartekijn” schrijft in plaats van “hartekin” (zie [brief van Pol De Mont aan Guido Gezelle van xx/07/1876](#)). In de publicatie in *Onze Dageraad* is het weergegeven als volgt: “Op uw minnend hertekijn....-”

Die U het Engelken zond....
En gun mij nu eerst een kusje
Van uw en rozenmond.....
Ver, verre boven de aarde,
Veel hooger dan 't Maantje gloort,
Bestaat een Zalig Hofken:
Het tooverend Hemeloord!
Geen leeuwerik die op aarde
Het vleugelkenspaaar bewoog,
Die ooit, op honderd jaren,
Tot ginder opwaarts vloog! -
Dáar, op een bont tapeetje
Van bloempjes¹⁸ als honig zoet,
Een zilver vlietje zijn baartjes
Betooverend murmelen doet;
Dáar op een donzig beddeken
Van glinsterend gouden zand,
Daar spelen duizend wichtjes
Met marbelkens van diamant;

.....

18   Gezelle vraagt aan Pol De Mont waarom hij “bloempje” met de uitgang “pje” schrijft (zie [brief van Pol De Mont aan Guido Gezelle van xx/07/1876](#)). In de publicatie in *Onze Dageraad* is het weergegeven als volgt: “Van bloemkens als suiker zoet,”.

Daár bloeien langs de paadjes.

De bloemkens altijd voort;

Dáár heerscht een Eeuwige Lente

Door vorst noch koude gestoord!

Dáár blijft 't geplokken¹⁹ bloempje

Toch even lachend en rood,

En 't bezeken dat men nuttigt,

Veroorzaakt nooit den dood!

Dáár, onder purperwolkjes,

Op eenen gouden troon,

..... [p4] .....

Zit 't Goddelik kindje Jesus

Met schepter en met kroon;

Zijn kleedje van hemelsche zijde

Verdooft den starrekens vuur,

En blauwer is zijn mantelken

Dan 't blommeken van Lazuur;

Zijn lokjes zijn omstrengheld

Met bloempjes van diamant;

.....

19 Pol De Mont suggereert in [zijn brief aan Guido Gezelle van xx/07/1876](#) dat Gezelle een “aanmerking” gaf over dit woord. In de publicatie in *Onze Dageraad* is het weergegeven als volgt: “Dáár blijft 't geplukte bloemken”.

Een krans van gulden vliegjes

Versiert zijn kleene hand;

Zijn oogekijns zijn zoeter

Dan 't maantjen in den nacht;

Zijn lippeken bloost als 't roosken

Dat in de weede lacht....

Rond Hem, op bonte schachtjes

Waarvan bij iederen stond

Een zilveren starrenregen

Zacht nederruischt ten grond,

Daar wemelen, al jubelend,

Millioenen Geestjes dooreen,

Met hagelblanke manteltjes

Om hunne ranke leên...

Hun mondjes schateren zoetjes

Als nachtegaaltjes lied;

Hun kijkerkens zijn reiner

Dan 't kristallijn der vliet;

Op goudgewolde lammekens,

Al rijdend, elk overhand,

Bestroeien zij met loverkens
Den frisschen waterkant;
Met eene zilveren Sikkkel²⁰
Schoon als de boog der maan,
Zoo snijden zij in de velden
De blommekens uit het graan;
En worden hunne voetjes
Van 't huppelen eindelijk moê,
Dan luiken zij ter ruste
Hun heldere oogskens toe;
Dan nadert Jesukens moeder,
En op een wolkje kleen,
In één beddeken van rozen,
Draagt zij hem zachtjes heen;
1 Of, met een gazen²¹ sluijer
4 Van hunne wangjes rood,
3 Jaagt zij de vliegjes henen,

.....

20 Hier heeft Gezelle aanbevolen om “zilveren zikkel” te gebruiken in plaats van “zilveren sikkkel” vanwege de alliteratie (zie [de brief van Pol De Mont aan Guido Gezelle van xx/07/1876](#)). In de publicatie in *Onze Dageraad* is het weergegeven als volgt: “Met eene zilveren zikkel,”.

21 Over “wit woord” heeft Gezelle een aanbeveling gedaan (zie [de brief van Pol De Mont aan Guido Gezelle van xx/07/1876](#)). In de publicatie in *Onze Dageraad* is het weergegeven als volgt: “Of, met een wazen sluijer,”.

---

2 Hem wiegende op haren schoot,²²

En in haar moederlike armen

Tot weêr de dag verschijn',

Zoo rusten zij, beschermd

Door menig starrekijn....-

Dát is, dát is de Hemel,

Waar alle de wichtjes gaan

Die braafjes hier bewandelen

Des Heeren rechte baan;

En zoo ge ook braaf wilt wezen

In 's werelds smartwoestijn,²³

Dan zult ook gij eens bij Jesuken

Een schitterend Engelken zijn!

3 Juli, 1876. Pol de Mont.²⁴

.....

22 Voor de vier voorgaande regels staan cijfers die een gewijzigde volgorde aanduiden.

23 Net zoals bij de woorden “geplokken” en “gazen” werd er hier door Gezelle een aanpassing gesuggereerd (zie [de brief van Pol De Mont aan Guido Gezelle van xx/07/1876](#)). In de publicatie in *Onze Dageraad* werd het gehele couplet weggelaten.

24 In *Onze Dageraad* gepubliceerd onder het pseudoniem: K.M.P. Ivoosone.

Correspondence Description

Sender	De Mont, Pol
Recipient	[Gezelle, Guido]
Date Sent	06/07/1876
Place Sent	Mechelen (Mechelen)
Annotation	Adressaat gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens.
Annotation	Adressaat gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens.
Published in	Liederen, eerdichten et reliqua, p.193-194

Document Description

Physical Description

Support Material	1 dubbel vel, 212 mm x 138 mm papier, wit, vierkant geruit papiersoort: 4 zijden beschreven; zijde 1 in twee richtingen beschreven, inkt
Condition	volledig
Additions	op zijde 1 links in de bovenrand: Aan G. Gezelle; idem in de linkermarge: Afgedrukt in Liederen, Eerdichten en Reliqua, Jubileumuitg. bl. 193-194 (inkt, beide hand P.A.)

Manuscript Identification

Country	België
Place	Brugge
Repository	Guido Gezellearchief
ID Gezelle Archive	5074
Library record	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.11380

Content Description

Incipit	Het zal UE wellicht vreemd voorkomen, dat
Summary	o.m. gedicht van Pol De Mont 'De Hemel' ter publicatie in "Onze Dageraad"
Text Type	brief
Languages	Nederlands

Encoding Description

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colophon

Title	06/07/1876, Mechelen, Pol De Mont aan [Guido Gezelle]
Editor	Frederic Vandeputte; Marc Carlier (research); Peter Debaets (research); Universiteit Antwerpen
Principal	Els Depuydt
Funder	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Publisher	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Publication Place	Brugge, Gent
Publication Date	2026

Availability	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.
Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citing	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
